Stev. 79. Maribor, dne 19. oktobra 1914. Letnik VI.

Naročnina listu:
Celo leto . . K 10·—
Pol leta . . „ 5·—
Četrt leta . . „ 2·50
Mesečno . . „ 1·—
Zunaj Avstrije:
Celo leto . . K 15·—
Posamezne številke
a 10 vinarjev.

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računijo po 12 vinarjev od enostopne petitvrste; pri večkratnih oznanilih velik popust.
„Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor Slovenska ulica 5. — Telefon št. 183.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Proti Rusom napredujemo.

Avstrijci prekoračili reko San. — Avstrijci ujeli 15.000 Rusov. — Avstrijska težka artilerija posega vmes. — Ob Dnjestru naše stališče izborno. — Ruski napad ob srednji Visli odbit. — V izhodni Prusiji nič novega. — Nemci zavzemajo zadnja belgijska mesta. — Na francoskem bojišču se nadaljuje bitka. — Iz srbskega bojišča ni posebnih poročil.

Novo pregledovanje črnovojnikov prvega poziva.

Med črnovojniki, ki niso bili poklicani v vojaško službo, ker so bili pri novačenju kot nesposobni spoznani, ali pa superarbitrirani, je veliko krepkih mož, ki bi bili sedaj popolnoma sposobni za vojaško službo. Mnogi izmed njih, ki so bili takrat slabotni, so se okrepili; njih telesne hibe so tekom let izginile. Mnogo drugih je bilo spoznanih za nesposobne, ker so bili morda prestrogi predpisi to povzročili.

Ker postajajo zahteve naše obrambe vedno večje in je treba za nadomestilo ustvariti veliko izurjenih vojnih obvezancev in brambno breme na celo prebivalstvo pravično razdeliti, se bo pregledal prvi poziv črnovojnikov, da se vidi, v koliko so ti črnovojniki sposobni za vojaško službo v črni vojni.

K temu pregledu bodo prišli vsi črnovojniki rojeni v letih 1878—1890, vštevši tudi to leto, ki so bili do leta 1913 pri novačenju kot nesposobni spoznani, ali pa so kot superarbitriranci iz armade izstopili.

Izvzeti so sledeči: Tisti, o katerih je obče že znano, da so za črno vojno popolnoma nesposobni. Tisti, ki se že uporabljajo v vojski, če tudi delajo druga dela in ne nosijo orožja. Ravno tako tisti, ki so že namenjeni za taka dela. Nadalje prostovoljci, ki že služijo v armadi. Izvzeti so tudi tisti, ki so bili letos kot nesposobni spoznani in pa oni, ki so bili že kot črnovojniki superarbitrirani.

Kdaj se bo pregledovanje vršilo, to še ni zdaj določeno.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 19. oktobra.

Po precej dolgem odmoru se je dne 12. oktobra v Galiciji zopet začela borba med Avstrijci in Rusi. Kako ugodno se dosedaj bojni dogodki razvijajo za Avstrijo, je razvidno, ako pogledamo črto, v kateri smo stali dne 12. oktobra, in črto, na kateri stojimo danes. Dne 12. oktobra smo stali blizu Krakova ob reki Dunajec. Przemysl je bil od vseh strani obdan od ruskih čet in od njih oblegan. Danes je Przemysl otet in mi stojimo že ob desnem bregu reke San in ob reki Dnjestr. Tako blizu Lvova smo že, da se Rusi umikajo iz njega, ker jim ni več dovolj varen. Molimo in želimo, da bi tako napredovali, kakor smo začeli, potem bo kmalu prišel čas, da na avstrijskih tleh ne bo stal noben sovražnik več.

Naše stališče ob reki Dnjestr je za Ruse posebno nevarno, ker nam je od tam mogoče priti levemu ruskemu krilu za hrbet. Ob Dnjestru se zbirajo one naše čete, ki podijo Ruse iz Ogrske. Ravno radi tega, ker Rusi poznajo n varnost za svoje levo krilo, se še krčevito držijo v Karpatih, kar jim je radi gorovja zelo olajšano.

Združeni z Nemci postopamo ob reki Visli in tam se je začel ob srednjem toku Visle med Varšavo in Ivangorodom dne 13. oktobra velikanski boj med nami in Rusi. Kakor se poroča, so Rusi zbrali tamkaj nad 1 milijon vojaštva. Varšavo hočejo na vsak način držati. Vendar stojijo že tudi nemške čete pred Varšavo.

Pred veliko bitko z Rusi.

Glasom petrograjskega poročevalca londonske „Morningpost“ se ruske vojne operacije v Rusiji popolnoma prikrivajo. Armade se zbirajo k velikanski bitki, ki bo na razsežnosti prekašala vse, kar se je do sedaj videlo. Trajalo bo najbrže še cel teden, — predno je pričakovati pomembnih poročil.

Krakovska „Nova Reforma“ priobčuje tam krožečo vest, da so nemške čete Varšavo zasedle. Sicer to najbrže ne odgovarja resnici, pač pa je res, da stoje Nemci v neposredni bližini Varšave in da vlada v Varšavi sami strah, ker so mnenja, da so nemške čete Varšavo že obkolile. Isti list poroča tudi še nadalje, da je zavladala v Varšavi lakota in da je prišlo tudi že do protiruskih nemirov.

Italijanski list „Secolo“ prinaša to-le brzojavko iz Petrograda: Velika bitka se vrši na levem bregu Visle na črti skoraj 200 km med Sandomierzom in Petrikovom. Nemške čete, ki stoje tu, so zelo močne. Ruski vojaški strokovnjaki upajo, da se bo Rusom posrečilo zadržati sovražnika. Zatrjuje se, da nasvetuje politični red Rusom, da branijo Varšavo do skrajnega. Car je poslal varšavskemu prebivalstvu poziv, da naj zaupajo v rusko orožje.

Velika bitka v Galiciji.

Dunaj, 16. oktobra.

V Galiciji se v prostoru med mestom Stary—Sambor in izlivu reke San v Vislo, bije velika bitka. Na južnem krilu, med Medyko in Stary-Samborom, so naše čete včeraj, četrtek, dne 15. oktobra, dosegle znatne uspehe.

V bitko so posegla že tudi naša krdela, ki so prodirala čez Karpate mimo mest Skole in Turka. Pomoč teh čet bo za naše južno krilo velikega pomena. Rusko južno krilo bo najbrž že kmalu vrženo nazaj.

Trdnjava Przemysl, ki je bila prvotno naša oporna točka na levi strani naše bojne črte, je sedaj v središču.

Boj med Przemyslom in Zawichostom (ob Visli) se je še komaj pričel. Rusi se držijo višin na izhodni strani reke San.

Pri mestih Jaroslav in Rozwadow so naše čete že prekoračile reko San. Prodiranje naših armad ob Visli bo za položaj naših čet ob Sanu izredno velikega pomena.

Boj za Karpate.

Dunaj, 16. oktobra.

Avstrijski generalni štab poroča: V komitatu Marmaroš so naše čete pri zasledovanju sovražnika zavzele mestece Raho (na Ogrskem).

V dolini reke Črna Bistrica bežijo Rusi pred našimi četami. Avstro-ogrski oddelki so natepli Ruse pri Rafajkowi. Sovražnik je zbežal v smeri proti mestecu Zielowa v Galiciji.

Junakinja ulovila ruske brzojavke.

Budimpešta, 16. oktobra.

Ranjen rezervni poročnik poroča o junaštvu neke žene v bojih ob vznožju Karpatov sledeče:

Častniki in moštvo, ki se bori ob Karpatih, sedaj skoro ne govori drugega kot o junaštvu žene železniškega uradnika Meszaroša. Ko so Rusi udrli na Ogrsko, so najprej zasedli železniške proge. Ogrski železniški uradnik Štefan Meszaroš je izjavil napram Rusom, da on svojega mesta tako dolgo ne bo zapustil, dokler ne dobi zato od svojih predpostavljenih potreben ukaz. Ruski častnik je potegnil revolver in je zvestega uradnika pred očmi njegove žene in otrok ustrelil. Rusi so na kolodvoru razobesili rusko zastavo. Ženi se je dovolilo, da sme ostati v hiši. Neki večer je začel klicati brzojavni stroj.

A trudni ruski vojaki se za brzojavni stroj niti niso zmenili. Žena ustreljenega uradnika je splezala na brzojavni drog in je s seboj prinešenim strojem, ki sprejema brzojavke, ulovila rusko brzojavko. Krepka žena se je takoj nato napotila iskat avstrijsko taborišče. Po peturni težavni hoji je prišla k Avstrijcem. Straža je peljala ženo k poveljujočemu generalu, kateri je sprejel brzojavko. Besedilo brzojavke je bilo sledeče: „8000 mož infanterije stoji na meji občine K. z 22 topovi, pri prelazu N. kavalerijski oddelek z 4 artilerijskimi baterijami združen z infanterijo. Sestanek v petek popoldne v občini M., položaj in stališče avstrijske armade dobro razjasniti in poizvedeti. Napad naj bo silovit. General L.“

Naš general je dal ženi 2000 K kot darilo za njen vrli domoljubni čin. Žena je šla nazaj na železniško postajo, da bi ulovila zopet več ruskih brzojavk. Drugi dan je prišla zopet in prinesla važno brzojavno rusko poročilo. V jutru tretjega dne pa so jo v našem taboru zastonj pričakovali.

Drugi železniški uradnik nam je pozneje sporočil, da so Rusi vrlo ženo dobili ravno v trenotku, ko je ulovila zopet rusko brzojavko. Uklenili so jo v verige in jo prepeljali v rusko taborišče, kjer je bila obsojena na smrt. Vrlo domoljubkinjo so takoj nato ustrelili. Ko je naš general izvedel za nesrečno usodo vrle žene, je izjavil, da hoče on skrbeti za oba zapuščena otroka, ki sta na tako žalosten način izgubila svojega očeta in mamico.

Žena je s tem, da je ulovila važne ruske brzojavke in jih izročila našemu poveljniku, pripomogla, da so naše čete imele važno sled in poročilo o moči sovražnih čet v enem delu karpatskega ozemlja. Naše prodiranje se je potem temu primerno uravnalo in pripomoglo, da so bili Rusi poprej vrženi iz našega ozemlja.

Naša in nemška armada tekmujeta v junaštvu.

Berolin, 16. oktobra.

Posebno razveseljivo in upapolno je za potek nadaljne vojske v Galiciji in na Rusko-Poljskem, da avstrijske in nemške čete, ki se borijo ramo ob rami, tekmujejo med seboj glede junaštva. Vez med našo in nemško armado je postala v tej vojski trdna. V bojih, kjer skupno nastopajo avstrijske in nemške čete, se vidi, kako skušajo ta krdela drug drugega v junaških činih prekositi. Nemški listi pišejo, da se **Avstrijci borijo** ob strani Nemcev, **kakor levi.** Kri, katero prelijejo ti junaki za domovino, ne bo zastonj žrtvovana.

Japonci so prišli s svojimi topovi.

Dunaj, 16. oktobra.

Z bojišča se poroča neuradno, da so na Rusko-Poljsko prišli Rusom na pomoč Japonci s svojimi

Najnovejša poročila se nahajajo na zadnji strani.

težkimi topovi. Ti topovi, kateri bodo gromeli proti avstrijski in nemški armadi, bodo, kakor poročajo nekateri listi, poslani že te dni v prve bojne vrste ob Visli. Poveljevali bodo japonskim topničarjem na Ruskem tudi japonski častniki.

V Varšavi že pričakujejo Avstrijce.

Krakov, 15. oktobra.

Avstrijec, kateremu se je posrečilo, pobegniti iz Varšave, piše: V mestu je razpoloženje prebivalstva splošno tako, da vse pričakuje uhod Avstrijcev in Nemcev v Varšavo. Od časa do časa pluje nad Varšavo več nemških zrakoplovov, ki mečejo oklice in pozdrave na mestno prebivalstvo. Mestna policija je prepovedala, te listke shranjevati. Vsak jih mora takoj izročiti policiji. Nemški zrakoplovec je vrgel na mesto tudi nekaj bomb. Ena bomba je padla na kolodvor in je usmrtila ruskega častnika. Rusi so poskušali „Zeppeline“, ki so pluli nad Varšavo, ustreliti, a se jim ni posrečilo. Mesto se z mrzlično naglico utrjuje. Poročila o velikih ruskih izgubah so med mestnim prebivalstvom že splošno znana. Varšavski meščani sodijo, da znašajo dosedanje ruske izgube proti Avstrijcem in Nemcem pol milijona mož.

900 km dolga bojna črta na ruskem bojišču.

Avstrijsko-nemško-ruska bojna črta se vleče od Schirwindta čez Suwalki proti trdnjavi Osowiece, od todi proti Mlawi blizu izhodnoprusko-poljske meje. Od Varšave gre bojna črta ob Visli do Sandomira, od tu ob reki San do Przemysla, nadalje nekoliko izhodno proti Samboru in nato proti jugu do Turke Ta bojna črta je dolga 900 km, to je tako daleč, kakor je dolga železniška proga Trst—Dunaj—Praga—Draždane. Na vsej tej dolgi črti se Rusi sedaj umikajo.

Ruski ujetniki v Krakovu.

Nedavno so se pojavili na kolodvoru v Krakovu Rusi, očividno ujetniki. Prišli so v ujetništvo že pred nekoliko dnevi pri Klimontovu v kraljestvu. — Nad sto jih je, vsi neranjeni, popolnoma zdravi, in stari od 21 do 25 let, s tipičnimi, bradatimi ruskimi obrazi. Sam sedi stotnik. Ujetniki se radi pogovarjajo s Poljaki. So iz symbirske gubernije. Kako so prišli v ujetništvo? Eden izmed njih razlaga tako: „Zakaj bi se bili? Tudi jaz imam dvoje otrok ta pa jih ima petero. Tedaj smo se dogovorili, da vržemo orožje proč.“ — „Pa kje se je to zgodilo?“ — „Tam v naši Rusiji, pri Klimontovu.“ — „Kako je ime vašemu generalu?“ — „Tega ne vemo.“ — „Ali se vam dobro godi?“ — „Prav izvrstno, saj nam dele čaj na kolodvoru.“

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Kralj Peter se ženi.

„Reichspost“ poroča iz Sofije: Srbski kralj Peter namerava poročiti udovo pokojnega ruskega poslanika Hartwiga, da bi s tem utrdil svoje stališče. Pri srbski vladi je vsled tega nastala splošna pobitost. V Sofiji sodijo, da je stališče kralja Petra zelo omajano.

Srbija želi mir?

Budimpešta, 15. oktobra.

„Az Est“ priobčuje brzojavko iz Rima: V Srbiji vlada velika ogorčenost. Srbija se je obrnila na Italijo, da na prijateljski način posreduje pri naši monarhiji za Srbijo za premirje.

600 srbskih častnikov padlo.

Budimpešta, 15. oktobra.

Poročila raznih listov trdijo, da so Srbi že do sedaj izgubili v bojih zoper Avstrijce čez 600 častnikov. — Zelo obupen je položaj tiste armade, ki se z Avstrijci vojskuje v ozemlju Krupanja. Srbske čete, ki se umikajo, se zbirajo ob bolgarski meji.

Srbi v boju z Bolgari.

„Südslavische Korrespondenz“ poroča iz Sofije: Bolgarski macedonski četaši so pri Velesovem dosegli nad Srbi lepo in odločilno zmago. V teh bojih, ki se jih je udeležilo tudi več srbskih četaških oddelkov, je padel vodja srbski četašev Babunski, tačasni predsednik Narodne Obrane za Macedonijo. 15 km od Velesovega so trčili bolgarski četaški oddelki s srbskimi komitaši, ki jih je vodil Jovan Babunski. Bolgare pa je vodil četaš Hadži. V boj je poseglo tudi regularno srbsko vojaštvo. Boj je bil zelo srdit in je trajal 9 ur. Bolgarom je prišlo na pomoč tudi neko turško četaško krdelo. Končno se je vendar posrečilo Bolgarom, da so Srbe popolnoma porazili. 20 Srbov je obležalo mrtvih na mestu. Med njimi je bil tudi njih vodja Babunski, ki se je imenoval „velesovskega carja.“ Babunski je rojen bosanski Srb ter je bil prava groza za macedonsko prebivalstvo radi svojih nasilnih činov. Odkar je izbruhnila srbsko avstrijska vojska, je Babunski počenjal med bolgarsko-macedonskim prebivalstvom nezaslišane grozovitosti.

Nemško-francosko bojišče

Uradno poročilo.

Berolin, 17. oktobra.

Iz velikega glavnega stana se poroča dne 17. oktobra opoldne:

V Brügge in Ostende so zaplenile nemške čete obilno vojnega gradiva, med drugimi veliko število infanterijskih pušk s strelivom in 200 uporabnih železniških lokomotiv.

S francoskega bojišča ni poročati bistvenih dogodkov.

V suwalški guberniji (okrožju) so Rusi včeraj mirovali.

Število pri Schirwindtu zajetih ujetnikov se je zvišalo na 4000 mož. Prav tako je bilo zajetih tudi še nekaj topov.

Boji pri Varšavi in na jugu Varšave se nadaljujejo.

Belgijske čete zapustile Belgijo.

Amsterdam, 15. oktobra.

List „Rotterdamsche Courant“ poroča iz Aardenburga: Po poročilih beguncev iz Ostenda se je ukrcala belgijska armada na belgijske in deloma na angleške ladje. Ladje so odplule proti jugu Vse belgijske čete, izvzemši onih 26.000 belgijskih vojakov, ki so uskočili na Nizozemsko, kjer so bili razoroženi, so prepeljali po morju na francosko bojišče.

Gent je zavzelo deset vojakov.

Mesto Gent je dne 14. oktobra zasedlo 10 Nemcev. V mesto je prišel majhen oddelek konjenice, se podal v mestno hišo ter zapovedal županu in svetovalcem, da razobesijo nemško zastavo. Potem so se Nemci v spremstvu občinskih svetovalcev polastili poštnega in brzojavnega urada.

600.000 belgijskih beguncev na Nizozemskem.

London, 16. oktobra.

Londonski list „Daily Chronicle“ predlaga, da bi naj Anglija plačala Nizozemski vse stroške za oskrbovanje 600.000 belgijskih beguncev. Nizozemska pa naj izroči te begunce Angliji, ki bi jih nato spravila na Irsko, kjer bi se med ondotnim katoliškim prebivalstvom čutili bolj domače.

Bomba padla v francoski glavni vojni stan.

Kodanj, 16. oktobra.

Kodanjski list „Nationaltidende“ poroča iz Londona:

Venomer še prihajajo belgijski begunci v London. Na Angleško jih je prišlo dosedaj že 16.000. — Dne 15. oktobra so prepeljali v London 2500 belgijskih ranjencev. Belgijski kralj Albert hoče ostati pri svoji armadi. Istotako kraljica.

Ko je obiskal predsednik francoske ljudovlade Poincare francoskega vrhovnega poveljnika Joffreja v glavnem vojnem stanu, je vrgel nemški zrakoplov bombo, ki je padla v bližini Poincareja in Joffreja. Oba sta bila v veliki nevarnosti. Francoski zrakoplovci so zasledovali nemški zrakoplov in ga obobstreljevali. Zrakoplov je padel na tla in se zdrobil na drobne kosce.

Francoske izgube.

Dunaj, 16. oktobra.

Francoske izgube znašajo sedaj 150.000 mrtvih in 350.000 ranjenih vojakov brez vojnih ujetnikov.

Zakrknjena Francija.

Rim, 15. oktobra.

Rimski listi poročajo: V zadnji seji se je bavil francoski ministrski svet s vprašanjem, katero je stavil ministrski predsednik vsled mnogih prošenj, tičočih se javnih molitev za zmago francoskega orožja. Ministrski svet je sklenil sledeče: Z ozirom na to, da so vsa veroizpovedanja po obstoječih francoskih zakonih popolnoma prosta, ne gre, da bi se država pečala s tem vprašanjem. Francija torej oficielno ne sme moliti!

Italjanski zunanji minister San Giuliano umrl.

Italijanski zunanji minister Marchese di San Giuliano je danes dne 16. oktobra ob 4. uri popoldne umrl. — V burnih in resnih časih je Italija izgubila enega svojih največjih državnikov, ki je zelo spretno z mirnim in treznim prevdarkom vodil njeno zunanjo politiko od leta 1910 notri do njegove smrti. Vse vabljive in sladke obljube Anglije in Francije, izvabiti Italijo v naročje trosporazuma, so bile zaman. Giuliano je ostal do zadnjega zdihljeja odkrit in pošten prijatelj trozveze. Upamo in smo tudi prepričani, da bo tudi njegov naslednik posnemal politiko velikega Giulianija.

Burska ustaja.

Iz Londona poročajo, da je v Južni Afriki izbruhnila revolucija Burov pod vodstvom polkovnika Maritza. Ustaja dela Angležem velike skrbi, vsled tega so poslali Angleži med revolucijonarne Bure duhovnike. Ob enem je bilo proglašeno nad vso Južno Afriko obsedno stanje.

Kitajska in Zedinjene države.

„Baseler Nachrichten“ poročajo iz ruskega vira, da sta Kitajska in Zedinjene države sklenili vojaško in mornariško pogodbo velikega obsega pod pretvezo razsodišča. Obe državi sta zavezani vse oboroženje izvršiti sporazumno.

Velik požar v Tržiču.

Dne 14. oktobra, ob ½11. uri dopoldne, je izbruhnil v ladjedelnici v Tržiču (Monfalcone) velik požar. Iz Gorice so bili okrog 11. ure dopoldne telefonično poklicani ognjegasci. Novica je šla po mestu od ust do ust, ljudje so že vedeli povedati o sovražnem napadu te in one velesile, o bombah, ki so jih metali sovražni hidroplani, o sovražnih bojnih ladjah itd.

Hvala Bogu o sovražnih hidroplanih, bojnih ladjah in bombah ni bilo ne duha in ne sluha. In tudi požar se ni tako razširil, kakor se je prvotno mislilo. Na klic sirene v arsenalu so prihiteli od vseh strani gasilci skupaj. Vnelo se je ogrodje v zgradbi se nahajajoče trgovske ladje (največje, kar jih sedaj imamo), ki nosi ime umrle cesarice Elizabete. Kako je nastal požar, se dosedaj še ni moglo dognati, sodijo pa, da so se vneli leseni deli potom žarečih žebljov, ki jih zabijajo. Ogenj je bil tako močan, da je železni oklop ladje ves žarel. Po večurnem gasilnem delu se je posrečilo požar pogasiti in omejiti. Škoda je precejšnja. Ves les pri sprednjem delu ladje je popolnoma zgorel. Neposredne nevarnosti za Tržič sam ni bilo, ker loči mesto od arzenala nek morski kanal.

Kako so se Rusi pripravljali, da udarijo na — Budimpešto.

Madžarski listi poročajo to-le o kratkotrajnem bivanju Rusov v Marmaroš-Szigetu:

Ko je bil mestni odbornik Dobay, ki je zastopal mestnega župana, poklican k ruskemu polkovniku, poveljujočemu takratni ruski marmaroš-szigetski posadki, je dobil v izvršitev več ukazov.

„Pred vsem ne dovoljujem“, je rekel ruski poveljnik, „nikomur, da bi točil opojne pijače. To velja tako za meščane, kakor za moje vojake, kdor se ne bi pokoril, ga dam takoj ustreliti. Želim ohraniti sigurnost mesta in osebno sigurnost prebivalcev. Ako bi bili prišli nekoliko trenotkov kasneje ponuditi predajo mesta, bi bil dal bombardirati mesto. Ob enem bi vas, velecenjeni gospod, prosil, da z nami častniki stanujete v istem poslopju in da tudi jeste pri naši mizi!“

„Zakaj to?“ je vprašal Dobay.

„Ako bi se slučajno prigodila kakšna eksplozija, potem veste, da bomo skupno poginili!“ je odgovoril polkovnik.

Nato je polkovnik zahteval, da mu mesto izroči 180.000 K. Dobay je izjavil, da jih nima, ker so državno blagajno odpeljali iz mesta.

„Če nimate denarja, potem ga naravno tudi ne morete dati“, je rekel poveljnik, „dali pa nam boste konje, razno blago, kave, sladkorja in cigaret.“

Tudi od teh zahtevanih stvari niso Rusi vsega dobili. Prebivalstvo jim je izročilo samo nekaj blaga, sladkorja in precejšnjo množino cigaret.

Dobay je dva dni stanoval in jedel skupaj z ruskim polkovnikom in z njegovimi častniki. Ko so nekoč povečerjali, so častniki razpoložili na mizo vojaški zemljevid ter ga jeli pozorno razmotrivati.

Na to je poveljnik pripomnil: „Naš prihodnji cilj je torej Budimpešta! Koliko železniških postaj imamo do Budimpešte?“

Ko je Dobay hotel odgovoriti na vprašanje, mu je polkovnik dal znak, naj molči in je rekel:

„Ne trudite se, mi vemo prav natančno za naše postaje. To so: Szatmar, Debreczin in Budimpešta. V dveh tednih bomo v Pešti!“ je smeje povdarjal ruski polkovnik, ko je opazil otožno Dobay-jevo lice.

Toda že drugi dan nato so kosili Rusi že ob 10. uri dopoldne, a popoldne so izginili, ne da bi se — poslovili.

Mestni odbornik Dobay se je izrazil napram sotrudniku lista „Az Est“ o Rusih tako-le: „Rusi so se v vsakem oziru vedli kavalirsko. Puščali so tudi v miru ženske in tujo lastnino. Samo nekaj vojakov je zagrešilo izgrede, a to so bili samo osamljeni slučaji.“

Z bojev proti Črnogorcem.

Slovenski vojak piše:

O bojih proti Črnogorcem se malo piše in poroča, akoravno se tudi tam krepko držimo, navzlic

vsemu trpljenju. Tudi precej Slovencev nas je tu v skrajnem dalmatinsko-hercegovinskem kotu naše monarhije.

Do konca avgusta smo imeli ponovne manjše praske in spopade z neprijateljem, katerega smo vselej odbili. Dne 2. septembra smo stali zopet onkraj črnogorske meje, da podpiramo infanterijo pri zavzetju mesta Grahova. Črnogorci so se tokrat bolje pripravili, kot drugekrati. Imeli so več artilerije, ki se ni baš slabo obnašala. Kakor smo dognali, obstojajo črnogorske baterije iz turških, v balkansdi vojni uplenjenih topov. Na granatah smo opazili turške napise in številke. Kos take granate sem si hranil za spomin.

V teh bojih sem tudi prvič bolj od blizu opazoval črnogorske vojake, ki se seveda ne morejo primerjati z našimi ter izgledajo jako priprosto. Hrabri pa so, to se mora priznati. Smejati smo se morali, ko smo slišali v kakem odmoru, ki je nastal, glasove črnogorskih častnikov: „Pucaj, pucaj, Švaba dojde, ništa se ne boj!“ Res so dobro pucali, toda naše granate in šrapneli so bili neizprosni in kmalu je zopet donelo: „Beži, beži, ča, Švaba dojde, da te ne ubije!“

Boj je bil do polnoči ljut. V luninem svitu so se razletavale granate, so sikali šrapneli. En črnogorski top za drugim je utihnil in ob 4. uri zjutraj se je sovražnik naglo umaknil. Korakali smo še nekaj kilometrov do Grahova. Po poti smo pobrali nekaj fižola in drožja, naši sanitetniki so pokopali precej že mrtvih Črnogorcev. Večinoma pa je odnesel neprijatelj svoje mrtve seboj. Zmašijo jih v vreče ter jih na ramah odnašajo.

Kmalu smo bili v Grahovu. Mučila nas je silna žeja, toda na vodnjakih so že vihrale črne zastave naših zdravnikov, znamenje, da je voda zastrupljena. Treba je bilo potrpeti. Kmalu smo bili dobro preskrbljeni.

Kakor v peklu.

S francoskega bojišča je pisal neki nemški vojak: Ne morete si niti misliti, koliko moramo prestati! Leži nas 60 mož naše stotnije, z našo zastavo, a brez častnikov, v gozdiču, sedaj že 36 ur, in v enomer strelja na nas francoska artilerija. Zašli smo na artilerijsko strelišče, ki je široko 45 km, in smo tukaj v gozdiču popolnoma odrezani od svojih. Kakor hitro se pokaže le ost šlema, nas obsipljejo Francozi s strahovitim ognjem. Prav tako je, kakor v peklu. Poleg tega pa nič jesti in niti kapljice vode. In pravkar sem pojedel zadnje, kar sem imel, nekoliko grahove moke. Radovedni smo, kako se konča vse to. Vojna kuhinja ne more do nas, ker bi jo razstrelili. Drugega nam ne preostaja, nego suho brinje. To je moj zadnji košček papirja, pa vsaj je tudi vse eno. Upamo še vedno, da se rešimo nekako, če se pa ne, pa tudi ne moremo drugače . . .

Raznoterosti.

Duhovniška vest. Vlč. g. Franc Lukman, dozdaj kaplan v Trbovljah, je z dne 1. nov. t. l. imenovan za pridigarja nemške cerkve v Celju. Vojni kurat dr. Anton Jehart je odšel na južno bojišče. — Vlč. g. Josip Pinter, mestni kaplan v Celju, je še samo imenovan, ne vpoklican za vojnega kurata.

Mariborsko bogoslovje. Bogoslovcem je vsled nastanitve vojaštva le drugo nadstropje v starem bogoslovskem poslopju na razpolago. Bogoslovci bodo imeli spalnice in učilnice v istih sobah. Kuhinja in jedilnica bo v stanovanju pokojnega stolnega dekana dr, Mlakarja. Istotako tudi ena šolska soba. Druga šolska soba bo v bogoslovju, dve pa v tiskarni sv. Cirila (stanovanje ravnatelja dr. Jerovška in uradna soba Z. Z.) — Dne 19., 20. in 21. oktobra se vršijo za gg. bogoslovce vseh 4 letnikov duhovne vaje; v četrtek, dne 22. oktobra pa se začne na bogoslovju redni poduk.

Odlikovanja. „Wiener Zeitung“ poroča: Nadvojvoda Franc Salvator je kot namestni protektor avstro-ogrskega Rudečega križa podelil dekanu Mihaelu Arko v Idriji bronasto častno svetinjo za zasluge za Rudeči križ. Enako odlikovanje je podeljeno tudi postajnemu načelniku Pavlu Berghof v Rimskih Toplicah.

Dr. Evgen Lampe — kanonik. V četrtek, dne 15. oktobra, je bil v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani inštaliran deželni odbornik, namestnik deželnega glavarja vojvodinje kranjske dr. Evgen Lampe za stolnega kanonika. Ob tej priliki piše „Ilustrovani Glasnik“ o njem: Dr. Evgen Lampe je ena izmed najmarkantnejših osebnosti našega javnega življenja. Mož neizprosne doslednosti, železne vstrajnosti, velike izobrazbe in zlasti, kar mu morajo priznati že tudi njegovi politični nasprotniki, mož odličnih sposobnosti in neutrudne delavnosti. Vsako delo, ki se ga je lotil dr. Lampe, je uspelo. Kot glavni urednik političnega dnevnika „Slovenca“, je urejeval ta list v najtežavnejših razmerah, ko se je stranka, kateri je posvetil svoje delo, šele utrjevala. Kasneje, ko je S. L. S. dobila večino v deželi, je postal deželni odbornik in se je z vsemi svojimi velikimi zmožnostmi lotil svojega novega poklica. Postal je duša deželnega odbora. Njemu se ima Kranjska zahvaliti za neštevilne bele ceste, ki so v zadnjem času stekle po naši domovini, za mnoge vodovode, ki napajajo naše vasi s svežo studenčnico. V prvi vrsti je njegova zasluga, da so se težke finance kranjske dežele srečno uredile in da je dobilo gospodarsko življenje v deželi zdravo gmotno podlago. Preden je kanonik dr. Evg. Lampe posvetil vse svoje moči političnemu življenju, je mnogo deloval tudi na slovstvenem polju. Bil je po smrti svojega strica, dr. Fr. Lampeta, dolgoleten urednik leposlovnega lista „Dom in Svet“, ki se je pod njegovim vodstvom od leta do leta krepkeje razvijal. Sam ga je obogatil z mnogimi znanstvenimi spisi, posebno pa se je odlikoval po svojih duhovitih ocenah; po Mahniču je on naš najdoslednejši leposlovni kritik. Posebno pa diči dr. Lampeta ena lastnost, pač najlepša, ki jo more imeti politik: nesebičnost. Tudi sredi najhujšega političnega boja mu ni mogel nihče očitati, da si je s svojim delom gmotno pomagal. Ne odlikujejo ga visoka priznanja, pač pa prostovoljna revščina in čiste roke.“

Iz poštne službe. Poštni oficijal Ferdinand Winter v Mariboru je imenovan za poštnega kontrolorja.

V frančiškanskem samostanu v Mariboru je nastanjenih 19 ranjencev s srbskega bojišča. Izmed teh je 11 težko ranjenih. Frančiškani dajejo ranjencem hrano in vso oskrb.

Izpred deželnobrambovskega sodišča. Iz Gradca se poroča: Nadalje so še izpuščeni: Vinko Lorenčič, župnik v Št. Ožbaltu v Dravski dolini; Joško Ilc, jurist in član „Zarje“ v Gradcu; J. Kranjc, cerkvenik in organist v Lembahu pri Mariboru; Franc Mahorič, gostilničar v Ptuju, in A. Grahar, župan na Hajdinu. — **Vsi lavantinski duhovniki so potemtakem sedaj izpuščeni, ne da bi jih bilo deželnobrambno sodišče stavilo pod obtožbo.** Le g. župnik Franc Muršič je obtožen po paragrafih 63 in 65 kazenskega zakona in se vrši obravnava proti njem dne 30. oktobra. — Dne 16. oktobra se je vršila obravnava proti Mileni Pegan radi paragrafa 65 kaz. zak. (motenje javnega miru in reda). Zastopal jo je brat deželni odbornik dr. Pegan. Bila je oproščena. Dne 17. oktobra je bila obravnava proti Hölblu iz Št. Primoža nad Muto. Bil je oproščen. Zagovarjal ga je dr. Pegan. V obeh slučajih je državni pravdnik prijavil ničnostno pritožbo.

Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer ima svoj vinograd v ormoškem okraju in sicer na Kajžarju v župniji Sv. Miklavž pri Ormožu. Njegova soproga se sedaj nahaja na trgatvi v vinogradu. Od matere izhaja soprogina rodbina iz Središča.

G. dr. Janko Kotnik, profesor na veliki realki v Banjaluki in poročnik v 4. bos.-herc. pešpolku, o katerem smo zadnjič pisali, da se ga pogreša, se nahaja v ujetništvu v Moskvi. Zadet v nogo je obležal na bojišču, kjer so ga Rusi ujeli.

Odlikovana stara junaka. Z zlato svetinjo za hrabrost sta bila odlikovana 52letni Štefan Veigel od 47. pešpolka in 66letni Vaclav Hume od 8. lovskega bataljona. Oba sta se ob pričetku vojske prostovoljno oglasila za vojaško službo ter sta se na bojišču v Galiciji izredno odlikovala.

Z zlato hrabrostno svetinjo je bil odlikovan korporal Štef. Močnik, ki služi pri našem mariborskem havbičnem polku; ob enem je imenovan za ognjičarja. Močnik je doma iz šmarskega okraja.

Slovenski nadučitelj v ruskem ujetništvu. — Prav sredi peščene Azije se nahajajo točasno nekateri naši vojaki, ki jih je doletela usoda ujetništva. Te dni je sporočil nadučitelj Fr. Silvester, da je došel v mesto Omsk (v jugozapadni Sibiriji); kmalu nato pa je prišla dopisnica s poštnim pečatom: „Novonikolajevsk“, znamenje, da gre transport še naprej. Na dopisnici pristavlja sledeče: „Ker je tu v Omsku prenapolnjeno, smo se peljali dalje. Ne vem, kje se ustavimo. Danes se peljemo po reki Ob proti severu. Tridnevni bojni položaj okrog Lvova me je po božji dobrotljivosti pustil brez ran. Sedanje vojno ujetništvo me trpinči bolj v telesnem oziru; sicer je pa rusko ljudstvo prijazno in postrežljivo, prav tako vojaštvo. Rusko učiteljstvo je ostalo izvečine doma. Iskren pozdrav vsem Slomškarjem.“ Pismo je bilo že oddano dne 23. septembra; romalo je torej cele tri tedne.

Navdušen za vojsko. Marko Vaupotič, 65 let star prevžitkar v Lukavcih na Murskem polju, ki je služil od 1869 do 1874 aktivno pri 8. lovskem bataljonu, se je vnovič oglasil za službo pri istem bataljonu. Vojno ministrstvo mu je vstop dovolilo pod pogojem, da je še telesno sposoben. To sposobnost ima tudi stasiti mož, in tako se bo lahko zgodilo, da se bo z našimi mladimi boril tudi mož, ki je že na meji starosti, v istih vrstah proti Rusom.

Kolera v Ljubljani. V petek, dne 17. oktobra, je v Ljubljani umrl za kolero vojak Jožef Mantinger iz Košane. V Ljubljani se nahajata še dva za kolero obolela vojaka. Vsi trije so prinesli kolero z gališkega bojišča. — Na novo se je od četrtka, dne 15. t. m., do nedelje, dne 18. oktobra, pojavilo v Avstriji 69 slučajev in sicer v Solnogradu 2, na Dunaju in Nižje-Avstrijskem 13, na Moravskem 9, v Šleziji 7, na Češkem 2, v Galiciji 13 in na Ogrskem 23. Koliko je že umrlo ljudi za kolero, poročila ne povedo.

Usiljivi časnikarji. Prijazen Dunajčan, ki je čital, da trpi zmagoviti nemški general Hindenburg na žolčnih kamnih, mu je poslal recept, na kar je na kar je dobil od generala to-le obvestilo: „Srčno se zahvaljujem, da se me prijazno spominjate. Toda nikdar nisem imel žolčnih kamnov, te so mi šele sedaj izmislili časniki. S spoštovanjem pl. Hindenburg.“

Neopravičeno beračenje. Vojaško poveljstvo v Gradcu je izdalo oklic, v katerem opozarja občinstvo, da naj nikakor ne nasede na beračenje raznih oseb, ki v vojaški obleki hodijo okrog in nadlegujejo občinstvo. Zgodilo se je, da so razni brezvestni ljudje na nepošten način prišli do vojaške uniforme ter potem kot „ranjenci“ in „bolniki“ neopravičeno pobirajo za „Rudeči križ“ in razne druge namene. Taki ljudje pravijo, da dobijo pri vojaštvu premalo hrane itd. Ponovno povdarja vojaško poveljstvo, da je nujno potrebno, da se takim „beračem“, ki postavljajo naše vojaštvo v slabo luč, zastavi pot.

Pokojnina udov in sirot za padlimi vojaki. — Če umrje mož naravnost na bojišču ali pa tekom 1 leta za ranami, ki jih je dobil v vojski, dobi žena padlega moža sledečo letno pokojnino: žena kadeta 450 K, narednika 270 K, korporala 180 K, frajtarja 144 K, infanterista 108 K. Če pa umrje mož vsled bolezni ali epidemije, ki jo je nalezel na bojišču, dobi žena kadeta letnih 300 K, narednika 240 K, četovodje 144 K, korporala 120 K, frajtarja 96 K, infanterista 72 K. Otroci dobe: dečki do 16., deklice do 14. leta, vsak vsako leto po 48 K prispevka za vzgojo. Vendar je ta pokojnina tako omejena, da ne sme pokojnina udove in otrok skupaj presegati svoto 540 K.

Sreča gališkega begunca. Pri zadnjem žrebanju avstrijske razredne loterije je zadela srečka štev. 95.007 v znesku 90.000 K. Lastnik te srečke živi redno v Krakovu, a je sedaj za časa vojske zbežal na Dunaj ter se še do sedaj ni javil, da sprejme svoj denar.

Tako se dela! Danski način bi bil tudi pri nas koristen. Ako naleti danski policaj na kakem javnem prostoru na pijanca, ga mora spraviti lepo domov. Take pa, ki so do nezavesti pijani, mora peljati na stražnico, da se tam prespe in streznijo, na kar jih civilni stražnik spremi na dom. Vselej pa mora vse nastale stroške za prevažanje in morebitno zdravljenje trpeti dotični gostilničar, pri katerem se je pijanec nazadnje napil. V ponovnih ali hujših odnošajih tak gostilničar tudi izgubi lahko gostilniško pravico.

Izvlečki iz osebno-dohodninskih plačilnih nalogov so vsakomur na upogled od dne 15. do dne 28. oktobra med uradnimi urami na c. kr. okrajnem glavarstvu (davčni oddelek) v Mariboru.

Zagreb. Vlada je izdala naredbo, da se ne sme več učiti cirilica (pisava, kakoršno imajo Srbi, Rusi, Bolgari) na srednjih in strokovnih šolah, na učiteljiščih in višjih ljudskih šolah v kraljevini hrvatsko-slavonski.

Varaždin. Povodom avstrijskih zmag pred Przemyslom je mesto bilo v zastavah in se je vršila slovesna služba božja v župni cerkvi.

C. kr. gimnazija v Mariboru. V gimnazijskem poslopju ostane prej kot slej vojaška bolnišnica. Kljub temu se bo začel pouk v vseh razredih, in sicer v poslopju tukajšnje realke, vsak dan popoldne od 2. ure dalje. V torek, dne 20. oktobra popoldne od 2. do 4. ure bo vpisovanje za tiste učence vseh razredov, ki se doslej še niso priglasili, in dne 21. oktobra se bodo vršile skušnje, ki niso bile septembra dovršene. Z 22. oktobrom se začne pouk. Podrobni podatki bodo razvidni iz oglasov, ki bodo nabiti v veži gimnazije in realke. Ravnateljeva pisarna ostane za zdaj še v gimnazijskem poslopju; ondi bo ravnatelj od 11. do 12. ure za stranke navzoč.

Rudeči križ.

Ormož. Od okrajnega pomožnega komiteja za sodnijski okraj Ormož upeljano nabiranje za Rudeči križ in v podporo ubogih rodbin od v vojno vpoklicanih je imelo izvanredno ugodni uspeh: Mesto Ormož: Nabiranje uda g. grofa Ferdinanda Brandis v Ormožu: občinska hranilnica Ormož 200 K, grofica Irma Wurmbrand 100 K, Munda Franc 10 K, Prelog Amalija 10 K, Martinz Marija 10 K, Martinz Ida 10 K, Weselič Matevž 10 K, Diermayer Otmar 40 K, Grazer Ferdinand 5 K, stavbeni vodja Mann 5 K, gospa Hriber 5 K, Thyr Lojzalija 5 K, Diermayer Rozalija 30 K, Kotzbek Agata 5 K, dr. Delpin Gustav 50 K, dr Altziebler 5 K, Kautzhammer Ivan 20 K, Grejan Anton 10 K, Šoštarič Barbara 6 K, Stermschegg Ivan 50 K, Stanič Martin 5 K, Huber Josip 10 K, dr. Pupacher 10 K, Besgeth Franc 4 K, Martinz Alojz 20 K, Perko A. 5 K, Kosoll Josipina 5 K, Brodar Štefan 5 K, Lorber Franc 5 K, Horvat Filip 5 K, Stammen Adolf 30 K, Trautvetter Gustav 20 K, zasebnica Puschenjak 5 K, dekan Gliebe Andrej 20 K, kaplan Grobljar Rafael 5 K, Kreutz Josip 4 K, Lubetz Ivan 6 K, Gross Simon 5 K, Salleg Alojz 5 K, Kukovec Ana 20 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 57.20 K. Skupaj 837.20 K. — Spodnje predmesto: Nabiranje vlč. g. dekana Andreja Gliebe v Ormožu: Baumann Franc 10 K, Bauer August 10 K, uradnik železniške postaje Koffler 5 K, Bauer Hedvig 10 K, Nast Brigita 4 K, Tkalec Alojzija 5 K, A. Kelemina 4 K, Zabavnik Josipina 4 K, vodja železniške postaje Poterz 20 K, Serec Andrej 5 K, Semlak Mici 4 K, uradnik železniške postaje Miklauz 5 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 37.50 K. Kraj Dobrova: Wernig Konrad 10 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 20 K. Skupaj 153.50 K. — Nabiranje župana g. Otmara Diermayer v Ormožu. Zgornje predmesto: Kralj Ferdinand 30 K, uradnik Mulej 10 K, Dengg Franc 10 K, Winkler Ernest 5 K, Liebich Josipina 4 K, Zwitkowitsch Ada 4 K, Skorčič Anton 15 K, Waupotič Franc 10 K, Minisdorfer Marija 5 K, grof Ferdinand Brandis 50 K, Marija in Avgusta Kucharitsch 6 K, Schönfeld Katarina 5 K, Strasser Teodor 20 K, Kweder Ivana 5 K, bolnišnica nemškega viteškega reda v Ormožu 5 K, rodbina dr. Alojz Heissa 30 K, Tolazzi Rihard 10 K, Robinšak Jakob 5 K, Retsohnig Andrej 5 K, Gesner Antonija 5 K, Vennigerholz Ervin 10 K, Zarja Martin 4 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 34.50 K. Skupaj 287.50 K. — Nabiranje g. Leopolda Pettovar, veleposestnika v Ivanjkovcih. Mesto Ormož: okrajna posojilnica v Ormožu 100 K, okrajni odbor J Ormožu 200 K, ormoška posojilnica 100 K, trgovec Veselič Ivan 70 K, dr. Lašič Ferdinand 30 K, dr. Sernec Gvido 30 K, dr. Lašiča soproga Marija 20 K, Potočnik Jakob 10

K, Gomzi Marija 10 K, dr. [illegible] soproga [illegible] 5 K, Kasep Matilda 5 K, Bakuša Josipina, 5 K, Wresnik Josip 4 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 29 K. Občina Hardek: samostojna blagajna občine Hardek 20 K, samostojna blagajna občine Pavlovci 20 K, prostovoljno požarno društvo v Hardeku 10 K, Rosina Adolf 5 K, Šoštarič Anton 5 K, Kocbek Slava 5 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 65 K. Občina Litmerk: občinsko predstojništvo Litmerk 5 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 23 K. Občina Mihalovci: Petovar Lovro 20 K, občinsko predstojništvo 10 K, Petovar Leopold 10 K, Petovar Marija 5 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 36.58 K. Občina Šardinje: različni darovalci v manjših zneskih skupaj 103.24 K. Skupaj 960.82 K. — Nabiranje g. Ivana Tomažič, posestnika v Vitani. Občina Kog: različni darovalci v manjših zneskih skupaj 40 K. Občina Vitan: različni darovalci v manjših zneskih skupaj 46 K. Občina Jastrebci: različni darovalci v manjših zneskih skupaj 24 K. — Nabiranje g. Martina Vtičar, posestnika na Humu. Občina Frankovci: različni darovalci v manjših zneskih skupaj 24 K. — Nabiranje g. Antona Sentscher, oskrbnika pri Veliki Nedelji. Občina Velika Nedelja: Preindl Jakob 5 K, Gaberšček Lucija 5 K, Menhart Jakob 20 K, Trinkaus Anton 5 K, Žolnir Marija 5 K, Fras Anton 20 K, Škvorc Jurij 5 K, neimenovan 5 K, Hržič Ivan 5 K, posojilnica pri Veliki Nedelji 20 K, občinsko predstojništvo pri Veliki Nedelji 50 K, neimenovan 10 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 45.20 K. Občina Sodinci: občinsko predstojništvo 5 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 27.80 K. Občina Vičanci: različni darovalci v manjših zneskih skupaj 12.10 K. Skupaj 245.10 K. — Nabiranje g. Josipa Šinko, župana v Središču. Občina trg Središče: dohodek ene šolske predstave: 125.68 K, Zadravec Jakob 120 K, posojilnica v Središču 50 K, župnik Cajnkar Jakob 50 K, dr. Špešič Josip 20 K, Robič Maksimiljan 20 K, tvrdka Kočevar-Mikl 20 K, Venigerholz Josipina 20 K, prostovoljna požarna bramba v Središču 20 K, Toplak Fran 20 K, Šinko Josip 10 K, Čulek Ana 10 K, Vajda Franc 10 K, Josip Štampar 10 K, Kolarič Ivan 10 K, Polanec Jurij 10 K, Klemenčič Jakob 10 K, Horvai Franc 5 K, Venigerholz Konrad 5 K, Lamm Franc 5 K, c. kr. žandarmerijska postaja v Središču 5 K, Kosi Anton 5 K, Micky J. 5 K, Vinkovič Franc 5 K, Škorjanec Jakob 5 K, rodbina Hrg 5 K, rodbina Serajnik 5 K, Kočevar Marija 4 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 60.50 K in 44.20 K. Skupaj 694.38 K. — Nabiranje g. nadučitelja Mart. Šalamun pri Sv. Miklavžu. Občina Sv. Miklavž: občinsko predstojništvo pri Sv. Miklavžu 20 K, občinsko predstojništvo v Brebrovniku 25 K, občinsko predstojništvo v Hermancih 15 K, rodbina Ivanuša Jere 11 K, Herg Jakob 10 K, Janžek Lovro 10 K, župnik Meško Josip 10 K, Mickel Karol 10 K. ormoško učiteljsko društvo 10 K, Šalamun Martin 10 K, Pinterič Karol in Marija 6 K, Janežič Anton 6 K, Časl Franc 5 K, Šalamun Marija 5 K, Lah Franc 5 K, Tramšek Andrej 4 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 26.20 K. Skupaj 188.20 K. — Nabiranje vlč. g. župnika Jakoba Cajnkar v Središču. Kraj Godeninci: različni darovalci v manjših zneskih skupaj 32.90. Občina Šalovci: različni darovalci v manjših zneskih skupaj 32.24 K. Skupaj 65.14 K. — Nabiranje g. Tomaža Korpar, posestnika v Olušovcih. Občina Cvetkovci: občinsko predstojništvo Cvetkovci 25 K, Rojs Ivan v Ormožu 5 K, Korpar Tomaž 5 K, Kovačec Josip 5 K, Hebar Ivan 5 K, Dolinšek Marija 5 K, rodbina Franca Horvat, Lah Franc 5 K, Venta Anton 5 K, Janžekovič Ivan 5 K, rodbina Megla Ivan 5 K, Munda Peter 4 K, Veldin Jakob 4 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 53.18 K. Občina Tergovič: občinsko predstojništvo Tergovič 5 K, Rajh Peter 5 K, Petek Julijana 5 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 29.18 K. Občina Samužani: občinsko predstojništvo v Samužanih 10 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 53.74 K. Občina Podgorci: občinsko predstojništvo v Podgorcih 20 K, Janežič Ivan 5 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 48.67 K. Skupaj 317.77 K. — Nabiranje g. Josipa Šinko, župana v Središču. Občina Oberž: Šalamun Rozalija 6 K, Žnidarič P. 10 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 48 K. Skupaj 64 K. — Nabiranje g. Franca Vraz, občinskega predstojnika v Žerovincih. Občine Žerovinci in Veličani: občinsko predstojništvo v Žerovincih 10 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 20 K. — Nabiranje g. Martina Vtičar, posestnika na Humu. Občina Hum: vojaško bojno društvo za Hum in okolico ob priliki veselice 133.85 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 39.32 K. Občina Pušenci: različni darovalci v manjših zneskih skupaj 22.80 K. — Nabiranje g. Antona Meško, deželnega poslanca v Lahoncih. Občine Lahonci in Runeč: občinsko predstojništvo v Runeči 10 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 36.32 K. — Nabiranje g. Ivana Škerlec, c. kr. poštnega mojstra pri Sv. Tomažu. Občina Sv. Tomaž: Poplatnik Franc in Marija 5 K, Zemljič M. 5 K, Škerlec Kristina 5 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 105 K. Občina Bratonečici: različni darovalci v manjših zneskih skupaj 55 K. Občina Ternovci: Vičar Vincenc 10 K, Verbnjak Ivan 7 K, različni darovalci v manjših zneskih skupaj 39.53 K. Skupaj 231.52 K. — Po zasebnih nabiralnikih se je dosedaj nabral znešek po 25.04 K. — Nadalje so darovali za Rudeči križ: občina trg Središče 200 K, kolektivna obrtna zadruga Središče 200 K in vlč. g. župnik Bratušek pri Svetnjih pri Ormožu eden dukat. — Skupna svota znaša 4902.70 K in eden zlatnik. — Ormož, dne 10. oktobra 1914. Grof Ferdinand Brandis lr., kot predsednik; Andrej Gliebe lr., kot blagajnik.

Kaj storiti, če se pojavi kaka kužna bolezen.

Zakon z dne 14. aprila 1913, drž. zak. št. 67, o zabrambi in zatiranju prenosnih (nalezljivih) bolezni, označuje škrlatico, difterijo (tifus), grižo (disenterijo), epidemsko otrpnenje tilnika, porodniško mrzlico, legar z marogami, koze, azijsko kolero, kugo, recidivni legar, gobavost (lepro), egiptovsko vnetje oči (trahom), rumeno mrzlico, vranični prisad (črmnico), smrkavost in steklost ter ugriznine, pa na steklosti obolelih ali steklosti sumljivih živalih kot bolezni, ki jih je treba naznanjati.

Naredba ministra za notranje zadeve z dne 5. maja 1914 razširjuje z zakonitim pooblaščenjem krog teh bolezni, ki jih je treba naznanjati.

Naredba ministra za notranje zadeve z dne 5. maja 1914 razširjuje z zakonitim pooblaščenjem krog teh bolezni, ki jih je treba naznanjati. Glede ošpic, dušljivega kašlja in mumpsa (vnetja ušesne slinavke) določuje namreč krajevno omejene naznanilno dolžnost, to je ošpice, dušljivi kašelj in mumps morajo se naznanjati v zdraviliščih, kopelih, letoviščih, zimskih postajah in drugih krajih te vrste, ki jih določi z razglasom politična deželna oblast, dalje te tri bolezni ter rdečica in norice v zavodih, ki jih deželna politična oblast istotako označi razglasilnim potom.

Naznanilo poda se lahko pismeno, ustmeno, brzojavno ali po telefonu; ako se je podalo po telefonu, mora se takoj ponoviti pismenim potom. V svrho naznanjevanja so se izdale posebne tiskovine (naznanila o kužni bolezni), katere uporabljati pa so dolžni le zdravniki in predstojniki bolnišnic, ki bodo te tiskovine dobivali od županstev. Naznanjuje se županom!

Razen te splošne nalagata zakon in naredba zdravnikom v gotovih slučajih še neko posebno naznanilno dolžnost. Naznanjati morajo namreč poleg tega vsak prvi primer obolelosti ali sumnje obolelosti na škrlatici, difteriji, legarju z marogami, kozah, azijski koleri, kugi ali egiptiškem vnetju oči nemudoma, in sicer brzojavno, po telefonu in ako se naznanilo tem potom ne more podati, po posebnem slu županu ali politični okrajni oblasti, v mestih s svojim ustavom politični deželni oblasti. Na enak način naznaniti je županstvu vsak prvi slučaj steklosti.

Naloga župana je, da tudi s svoje strani naznani najkrajšim potom politični okrajni oblasti vsak prvi slučaj ene ravnokar imenovanih bolezni.

Z enako naglico naznaniti je pri legarju z marogami, kozah, koleri ne le vsak prvi, temveč sploh vsak slučaj politični okrajni oblasti, v mestih s svojim ustavom deželni politični oblasti. Izjeme glede te posebne naznanilne dolžnosti uvaja naredba z ozirom na škrlatinko, difterijo in egiptovsko vnetje oči v onih krajih, ki jih ima določiti deželna politična oblast, v katerih se te bolezni trajno pojavljajo, kakor je to n. pr. pogosto v velikih mestih.

V takih krajih razglasi županstvo primernim potom, da ima odpasti ta posebna naznanilna dolžnost.

Glasom naredbe imajo dalje zdravniki s posebnimi tiskovinami (končno naznanilo) županu naznaniti oddajo bolnika, obolelega za boleznijo, ki jo je dolžnost naznaniti, v bolnišnico, njega preselitev, kakor tudi ozdravljenje ali smrt.

Zadnja poročila.

Nadaljevanje velike bitke.

Dunaj, 17. oktobra opoldne.

Od avstrijskega generalnega štaba prihaja sledeče uradno poročilo:

Borbe naših čet na črti Stary-Sambor—Medyka in ob reki San, kakor tudi v smeri proti reki Dnjestr za nas ugodno napredujejo.

Na severni strani karpatskega sedla Wyskow so bili Rusi z nova poraženi.

Pri mestecu Synowodsko so naša krdela dosegla reko Stryj ter so zavzela višine, ki ležijo na severni strani tega kraja. Sovražnika smo zelo skrbno zasledovali. Zavzeli smo po zelo hudem boju tudi gorske višine severno od Podbuža in jugoizhodno od Starega Samborja. Naše prodiranje napreduje tudi na severni strani reke Strwiac.

Naše čete so severno od trdnjave Przemysl že prekoračile reko San ter so na levem bregu reke zavzele močne postojanke.

Števila ujetnikov, ki smo jih dobili v zadnjih bojih, se sedaj še ne da natanko določiti. Po poročilih, ki so došla, se ceni število istih na več kakor 15.000.

Na Rusko-Poljskem je naša zavezna armada odbila zopetni napad Rusov v smeri iz Varšave in Kozienice. Rusi so imeli velike izgube.

Nevzdržno naprej!

Dunaj, 18. oktobra opoldne.

V nadaljnem poteku bitke v Galiciji je došlo danes iz našega generalnega štaba sledeče uradno poročilo:

Naši napadi na ruske postojanke na obeh straneh reke Strwiaz so se včeraj nadaljevali. Postojanke naše armade so se pomaknile na nekaterih mestih v neposredno bližino sovražnih okopov. Naša krdela se na mnogih krajih borijo v rovih, kakor v bojih pred trdnjavami. V pretečeni noči smo odbili več ruskih napadov. Sovražnik se je s krvavimi izgubami umaknil. Tudi danes je bitka na celi črti v polnem teku. Naša težka artilerija je posegla v boj. Sovražnika zasledujejo naše čete tudi na severni strani mesteca Wyskow. Naša krdela, ki prodirajo preko Karpatov v Galicijo, so prodrla že do mesteca Lubience in na višine severno od Orowa v prostoru pri Urožu.

Uradno se potrjuje, da znašajo izgube Rusov pri Przemyslu čez 40.000 mrtvih in ranjenih.

Rusi vsled Przemysla potrti.

Dunaj, 16. oktobra.

Na Dunaju izhajajočemu, od bivših častnikov urejevanemu listu „Rundschau“ se poroča iz Krakova sledeče:

Razpoloženje v Varšavi je naravnost obupno. Varnost v mestu gineva od ure do ure. Prebivalstvo silno trpi vsled pomanjkanja živeža in premoga. Upravitelj Varšave svari prebivalstvo pred slehernimi izrazi nezadovoljnosti. Vkljub temu, da potvarja ruska vlada vsa poročila o otetju trdnjave Przemysl in jih prikroja po svoje, je vendar izvedela ruska javnost vso resnico. V ruski javnosti vlada vsled tega velika potrtost. Ruski listi so še dne 4. oktobra pisali, da bo trdnjava Przemysl padla že v nekaterih urah. Svoje tozadevno prepričanje so zajemali iz ruskih vladnih virov. Tem večje je pa sedaj razočaranje. Slišijo se glasovi, ki pravijo, da je otetje Przemysla najhujši udarec za rusko armadno poveljstvo. Tudi nagli povratek ruskega carja z bojišča v Petrograd je napravil na rusko javnost zelo čuden utis, kajti ravno navzočnost ruskega carja na bojišču jim je rodila mnogo lepih upov. Iz raznih pisem in dopisnic, katere pišejo ruski zdravniki svojim sorodnikom in prijateljem ter znancem, pa izve ruska javnost tudi, da imajo Rusi ogromno število ranjencev in bolnih. Ruska vlada je sklenila, da bo pobirala takozvani enkratni vojni davek od premoženja vsakega ruskega prebivalca.

Spor med Turčijo in trosporazumom postaja od dne do dne ostrejši. V Carigradu se vrše izvanredna vojaška posvetovanja, katerim se pripisuje posebno velika važnost.

Napadi Rusov na Lyck odbiti.

Berolin, 18. oktobra.

Iz nemškega glavnega vojnega stana se poroča uradno z dne 16. oktobra opoldne: Rusi so poizkusili se dne 14. oktobra polastiti Lycka. Toda ta poskus se jim je izjalovil. Vsi napadi Rusov so bili odbiti. Nemške čete so ujele 800 ruskih vojakov ter zaplenili 1 top in 3 strojne puške.

Maribor, 19. oktobra.

Na izhodnem prusko-ruskem aojišču je ustavljeno prodiranje Rusov. Rusi so mo ali zapustiti mesti Lyck in Bialo, kateri so zasedli. Vsi poskusi Rusov, obkoliti Nemce pri Schirwindtu, so se izjalovili. Nemci še vedno obstreljujejo ruski trdnjavi Libavo in Osowiece.

Zadnji boji v Belgiji.

Kodanj, 18. septembra.

Nemci izpred Antwerpna stojijo pred belgijskima mestoma Ypern in Courtrai ter iščejo zveze z desnim krilom nemške armade v Franciji. Ob enem se vršijo boji za belgijsko mesto Ostende. Ko to mesto pade, pride na vrsto Dünkirchen, koje so Francozi že v vsej naglici utrdili. Ako Dünkirchen tudi pade v nemške roke, potem se Calais ne more držati in levo krilo francoske armade bo ogroženo.

Angleška vojna ladja potopila.

London, 16. oktobra.

Angleška admiraliteta javlja uradno, da se je dne 15. oktobra potopila v Severnem morju angleška oklopna križarka „Hawke.“ Zadel jo je torpedni strel nekega nemškega podmorskega čolna. Od posadke, ki je štela 544 mož, se je rešil 1 častnik in 49 mož. Vsi ostali so pa utonili.

* * *

Potopljena angleška križarka „Hawke“ je bila zgrajena leta 1890. Njena tonaža je znašala 7350 ton, dolga je bila 110 m, široka pa 18 m, vozila je z brzino 20 milj na uro. Oborožena je bila z 2 topovoma kalibra 23 cm, z 10 topovi kalibra 15 cm in s 5 topovi kalibra 4.7 cm. Potopljena križarka „Hawke“ je že osma križarka, katero je izgubila Anglija v tej vojni.

* * *

Gradec, 18. oktobra. V Peggavi se je prekopicnil voz tovornega vlaka na progo. Oseba nobena poškodovana.

Atene, 18. oktobra. Včeraj zjutraj bil potres po celi Grčiji. Najbolj trpelo mesto Theben.

Lizabona, 17. oktobra. Angleška zahteva od Portugalske pomoč. Odločitev pade v državnem zboru.

Kolin, 16 oktobra. Francozi in Angleži so s svojimi rezervami gotovi. Anglija bi tudi ne mogla več svojih čet izkrcati.

London, 16. oktobra. V Angliji so začeli računati s tem, da Nemci upadajo tudi v Anglijo, kar je zares verojetno.

Rim, 16. oktobra. Govori se, da bo Salandra postal naslednik San Giuliana.

Kodanj, 16. oktobra. Po poročilih iz Bukarešta se je začela Rumunija razoroževati. To je velikega pomena, kajti s tem je Rusija izgubila vsako upanje na pomoč od rumunske strani.

Založnik in izdajatelj: Konzorcij „Straža.“ Odgovorni urednik: FRANJO ZEBOT. Tisk Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.